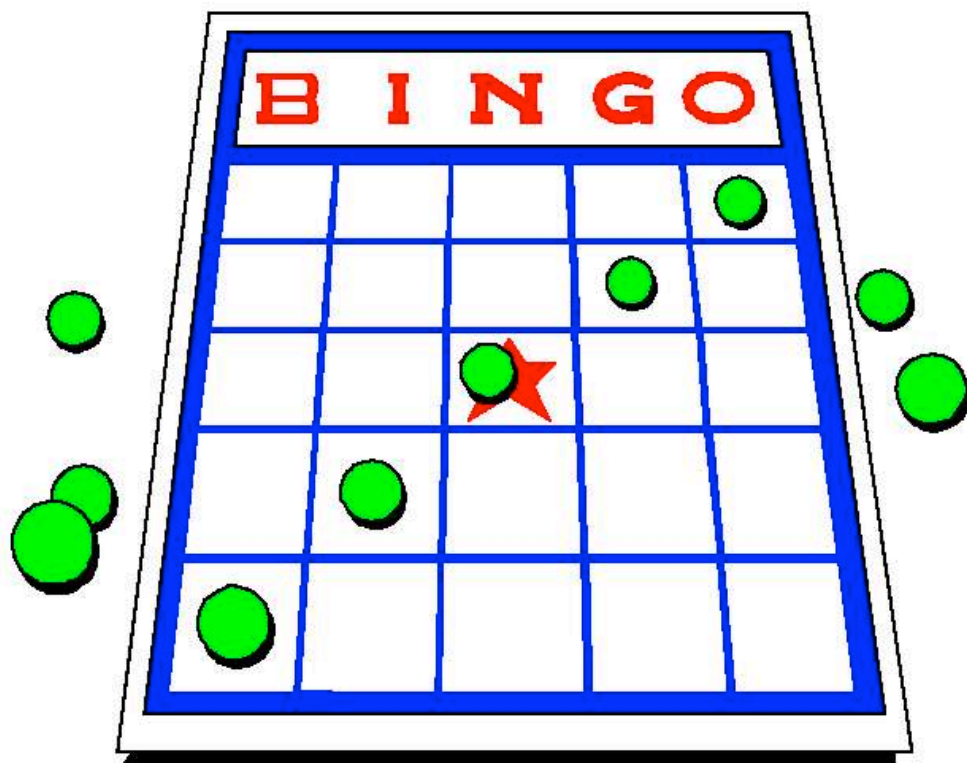
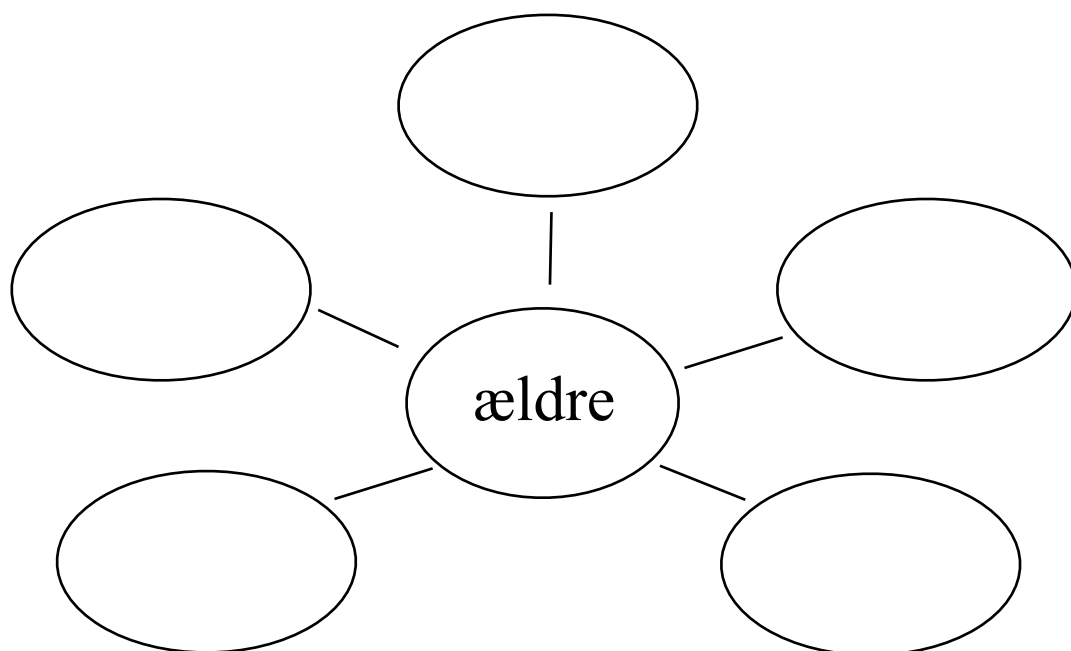

Julefrokost & banko

Hvordan er det at være ældre?

Højskolesangbogen

Sneflokke kommer vrimlende

Jeppe Aakjær (fra digtsamlingen *Vejr og Vind og*

Folkesind, 1916)

Sneflokke kommer vrimlende,
henover diger trimlende,
det knyger ud af himlene,
det sluger hegn og gård,
det ryger ind ad sprækkerne
til pølserne på rækkerne,
og fårene ved hækkerne
får blink i pelsens hår.

Og poplerne bag mønningen
de duver dybt i dønningen,
og over stakke-grønningen
omtrimler kær og neg,
det klapper en om ørene
fra portene og dørene,
bag hvilke de små Sørene'
har rustet sig til leg.

Og gammelmor i klokkerne
med huen og grålokkerne,
hun haler op i sokkerne
og ser forsagt derud,
for nu er kålen liggende,
og nu står tjørnen stikkende
og spidder sne på piggene;
og nu kom Kjørmes-knud!

Ordforklaringer

- 1.3 knyger: fyger
- 1.7 hækkerne: hylder (med tremmer) til foder
- 2.1 mønningen: husets rygning; det kan også betyde det øverste af en stak
- 2.2 duver: gynger - dønningen: bølgebevægelsen
- 2.3 stakke-grønningen: pladsen med kornstakken
- 2.4 omtrimler kær og neg: er snoet rundt om afskårne neg (kornstrå)
- 3.1 klokkerne: uld-skørterne
- 3.8 Kjørmes-knud: "Kyndelmisse" er en gammel dansk gengivelse af det latinske missa candelarum, lysenes messe, som i den katolske kirke fejres 2. februar med indvielse af de kirkelige vokslys

Dansk og matematik til Cafe, Køkken, Landsbyen og Event: **Julefrokost** og **banko**

I sangen overvældes man af tekstens malende billeder af vintervejrets rasen og af rytmens accelererende virkning. Det heftige aktivitetsniveau i Jeppe Aakjærs digt følges elegant op af Thorvald Aagaards livlige melodi, der ikke levner mulighed for at standse op.

Aakjærs digtsamling *Vejr og Vind og Folkensind*

Digtet er fra *De fire Vinde* i digtsamlingen *Vejr og Vind og Folkensind* fra 1916. Dets titel er *Nordovst*.

Et lydmaleri af vintervejrets rasen

Man overvældes af malende billeder og udtryk for vintervejrets festlige rasen. Samtidig er der i rytmen og ikke mindst i rimene indbygget en accelererende virkning. Rimstillingen er a-a-a-b-c-c-c-b, og de to gange tre linjer, der rimer med hinanden, afsluttes alle med en daktyl (–UU). Der er lydmalende værdier i rimene og i en del af verberne, og det er med til at skabe liv og bevægelighed i vinterbillederne.

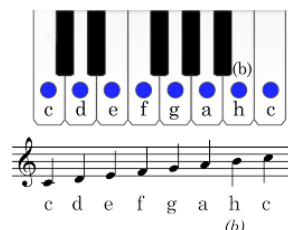
Ude og inde

De to første strofer har den samme opdeling: først ude, så inde. Om de to sidste linjer af 2. strofe betyder, at de små vil lege inden for porten, eller om de er parate til at vove sig ud i sneen, får stå hen, men vintervejrets energi har i hvert fald forplantet sig til dem.

Synsvinklen skifter

I sidste strofe er de to synsvinkler byttet om: Sangen begynder fra gammelmors plads bag ruden, hvor hun iagttager det livfulde vejr, og slutter med det på én gang morsomme og livagtige billede af tjørnen, der spidder de enkelte snefnug. I sidste linje forkyndes det, som rummer digtets idé, at ”nu kom Kjørnes-knud”, kyndelmisse-knuden der betegner vinterens midte og kuldens kulmination.

Kilde: <https://hojskolesangbogen.dk>

Opgaver til ”Sneflokke kommer vrimlende”?

Sæt a og b og c på rimene (aaa ...bb)

Hvad betyder ”synsvinkel”?

Vis byggeklodserne (morfemerne) i ordet ”synsvinkel”: _____

Vis byggeklodserne (morfemerne) i ordet ”byggeklodserne”: _____

Løs krydsordet til nedenstående tekst:

substantiv = navneord

verbum = udsagnsord

adjektiv = tillægsord

adverbium = biord

I sangen overvældes man af tekstens malende billeder
af vintervejrets rasen
og af rytmens acCELERerende virKning.
Det heftige aktivitetsniveau i Jeppe Aakjærs digT
følges elegant op af Thorvald Aagaards livlige melodi,
der ikke levner mulighed
for at standse op.

across	down
2 - (verb) bemægtige	1 - (verb) give gas; speede op; sætte farten op; øge hastigheden
4 - (verb) afbillede; afmale; afpræge; afridse; afspejling; aftegne; animere; billede; forevige; genbillede; gengive	3 - (sub) kadence; tempo
6 - (sub) poem; hymne; kvad; lovsang; ode; salme	4 - (sub) chance; anledning; lejlighed; snit
7 - (verb) afløse; efterfølge; vikariere for; alternere; skifte; succedere; tilgive; veksle; vikariere	5 - (verb) stoppe; holde; indstille; slutte
10 - (adj) stilfuld; forfinet; avanceret; chik; ekskvisit; fiks; fin; finurlig; fjong; fornem; raffineret; skarpsindig; smagfuld; sofistikeret; spidsfindig	8 - (adj) adræt; behændig; bevægelig; hurtig; kvik; lebendig; let på tå; letbenet; livfuld; mobil; rask; rørig; smidig; spændstig
11 - (sub) afbildning; fotografi; snapshot; tegning; maleri metafor; symbol	9 - (adj) voldsom; intens; intensiv; kraftig; robust; stærk; vehement; vigorøs; fyrig; hidsig; ilter; opfarende; tøjlesløs; ubehersket

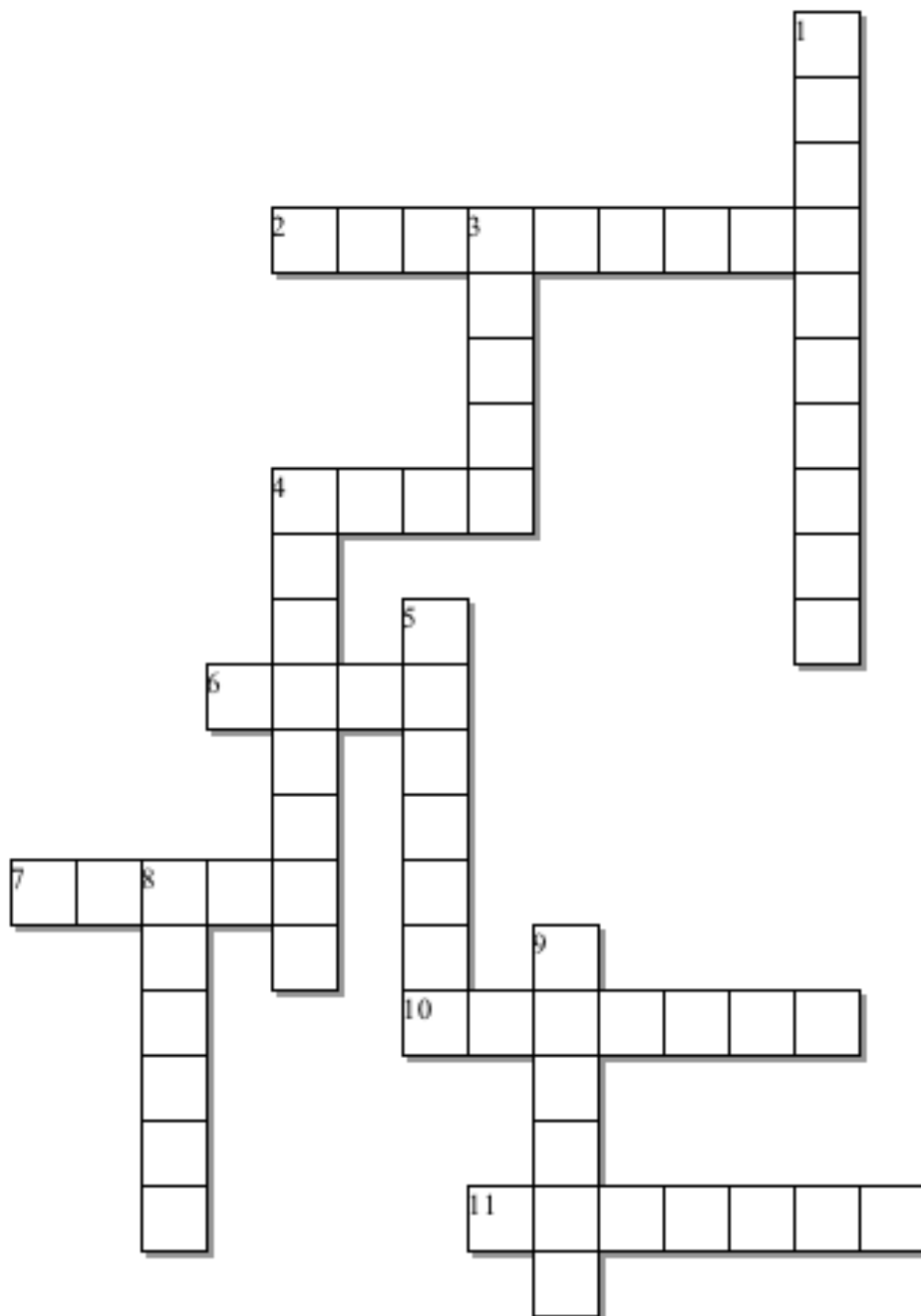

Jule-kryds

Name: _____

Date: _____

Sneflokke kommer vrirlende

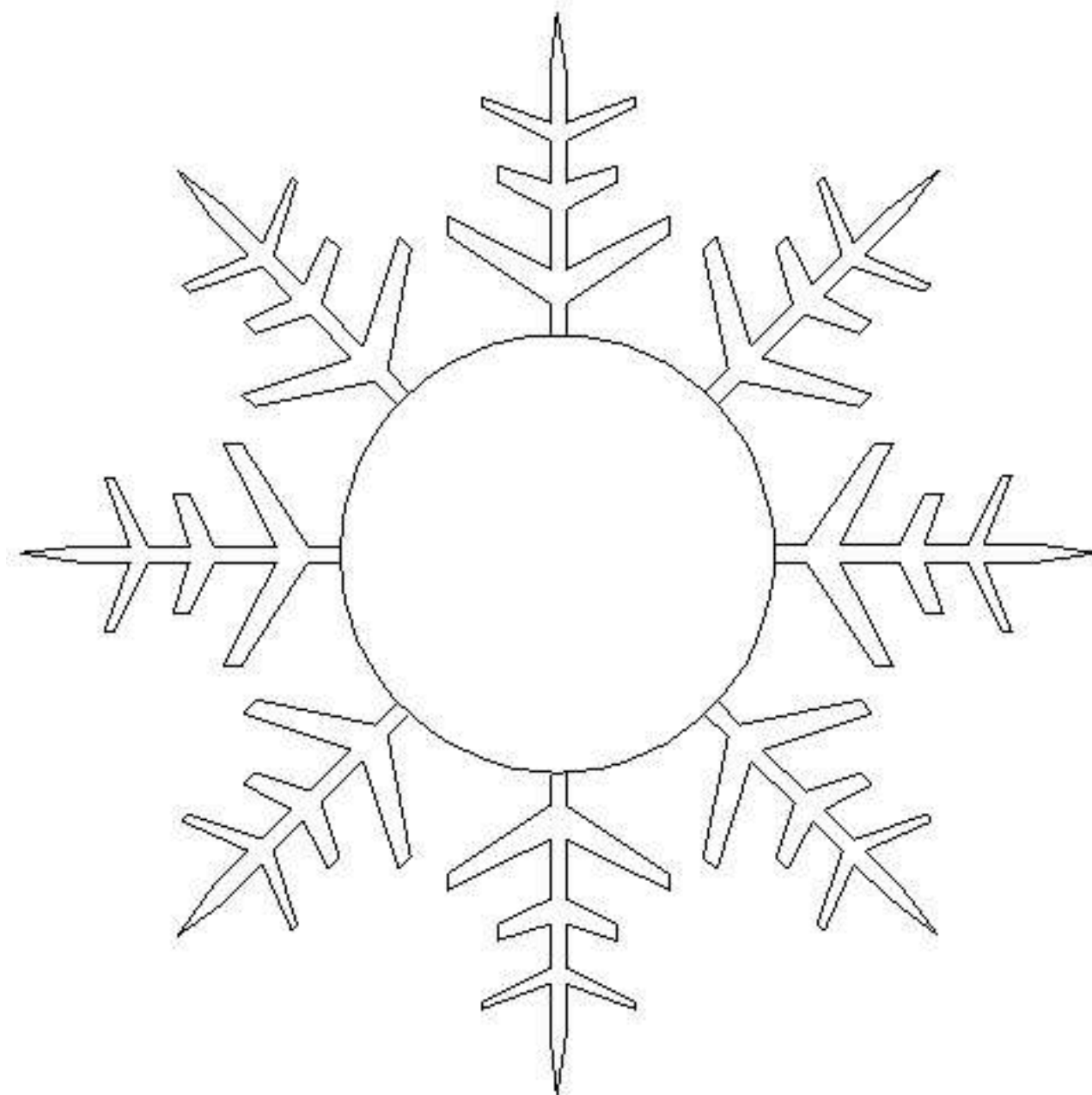

Dekoration

snekrystal

Tegningen nedenfor viser et sne-krystal. Hvor lang er diameteren på cirklen i midten?

Tegn et snekrystal helt magen til på et stykke ternet papir!

Jeppe Aakjær (forfatter 1866-1930)

Jeppe Aakjær blev født Jeppe Jensen 10. september 1866 i Aakjær, Fly Sogn ved Skive, og døde 22. april 1930 på gården Jenle i Salling,

Jeppe Aakjær var en dansk forfatter af romaner, noveller, digte og skuespil. Og en del lokalhistoriske bøger baseret på studier af arkivalier på Landsarkivet i Viborg. Sønnen Svend Aakjær (1894-1963) var landsarkivar på arkivet i Viborg fra 1929 og endte som rigsarkivar.

Jeppe Aakjær var flere gange i konflikt med samfundet, som han gjorde oprør imod. Han sad i fængsel 17 dage for sine foredrag om den franske revolution i 1789 og sine angreb på Indre Mission. Fængslingen skete 17. januar 1887.

Han var gift med forfatterinden Marie Bregendahl, der som han selv stammede fra Fjends. Sammen fik de i 1894 sønnen Svend Bregendahl Aakjær. I slutningen af 1899 skiltes de. Aakjær blev boende i København, men om sommeren flyttede han til gode venner i Jylland som mejerist Esper Andersen i Jebjerg og distriktslægeparret i Sjørup, Johanne og Sigurd Rambusch. I Jebjerg udfoldede han sig rigtigt. Her skrev han bl.a. Missionen og dens Høvdinge (1897) og Vredens Børn (1904), der satte sindene i kog over hele Danmark. Ikke mindre end 1.000 artikler blev det til. De fleste kritiserede Aakjær, men mange fik øje på de elendige forhold, tyendet levede under. I 1907 nedsattes en tyendekommission med bl.a. Peter Sabroe, der skulle se på forholdene. Tyendeloven blev ophævet i 1921.

Hos Rambuschs skrev Aakjær i vinteren 1906 sin berømte digtsamling Rugens sange, der er kommet i mere end 100.000 eksemplarer. Samme år fik han Det Ancherske Legat på 1.800 kr. For dem tog han en tur rundt i Europa. Det mest givende var Skotland, hvor han besøgte alle mindesmærkerne for Robert Burns. Der skrev han fem digte om Burns, et af hans store forbilleder.

I 1902 mødte Aakjær den unge jyske pige Nanna Krogh. De forelskede sig straks i hinanden. Da Aakjær ikke havde orden i sine skilsmissepapirer, kunne han først blive gift med Nanna Aakjær 25. april 1907. Straks efter flyttede parret ind på den nybyggede gård "Jenle" i Salling 12 km nord for Skive. Nanna Aakjær var først uddannet snedker og derefter billedskærer. De fik børnene Solveig Aakjær (f. 1908) og Esben Aakjær (f. 1911).

kilde: https://da.wikipedia.org/wiki/Jeppe_Aakjær

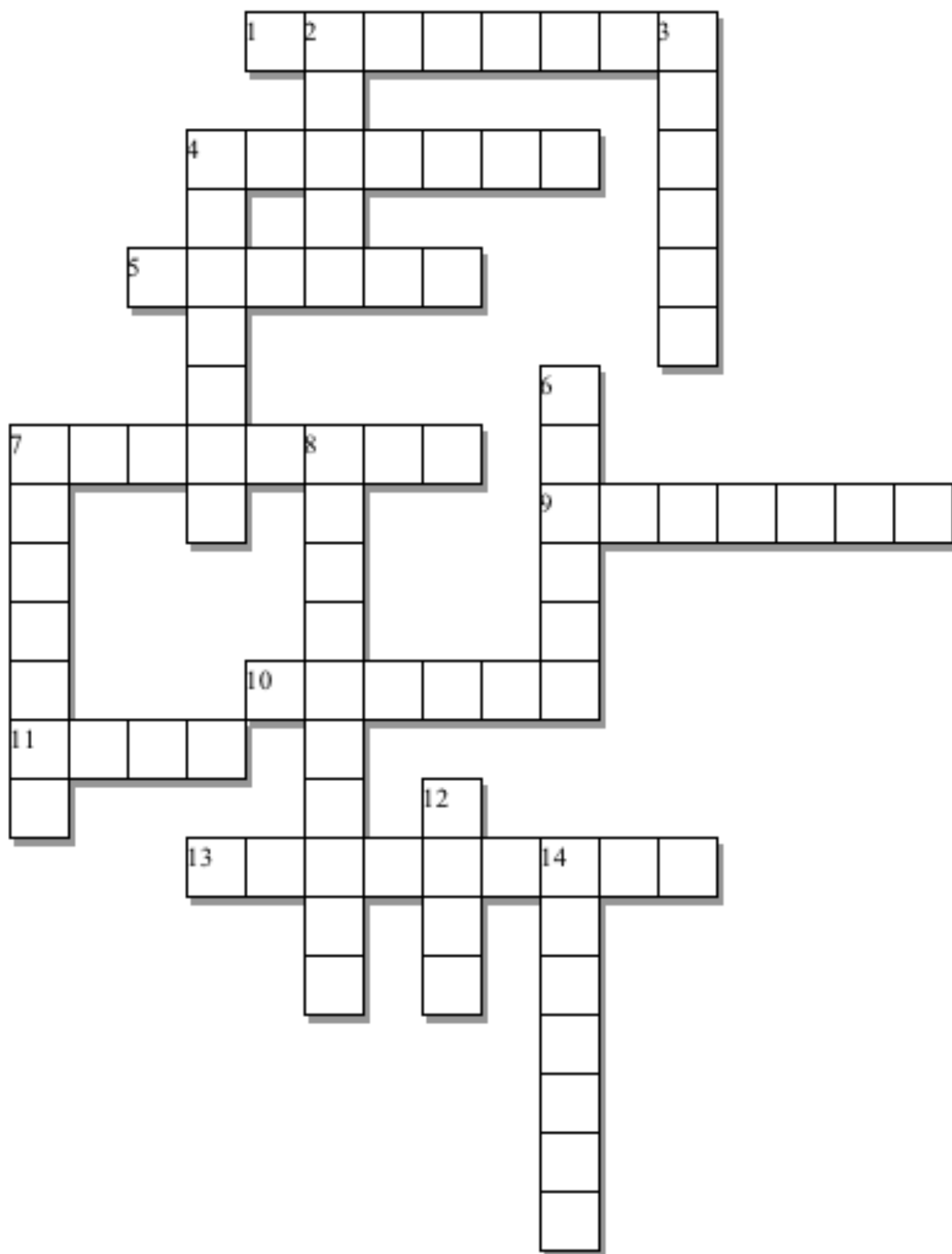
Opgave:

- Understreg alle Jeppe Aakjærs værker i teksten
 - Ordn værkerne kronologisk.
-
-
-

Krydsord (alle ord indsættes i ordbogs-formen)

Jeppe Aakjær

Løs krydsordet til nedenstående tekst:

substantiv = navneord

verbum = udsagnsord

adjektiv = tillægsord

adverbium = biord

Jeppe Aakjær var flere gange i konflikt med samfundet,
som han gjorde oprør imod.
Han sad i fængsel 17 dage for sine foredrag om den franske
revolution i 1789 og sine angreb på Indre Mission.
Fængslingen skete 17. januar 1887.
Han var gift med forfatterinden Marie Bregendahl,
der som han selv stammede fra Fjends.
Sammen fik de i 1894 sønnen Svend Bregendahl Aakjær.
I slutningen af 1899 skiltes de.

Aakjær blev boende i København,
men om sommeren flyttede han
til gode venner i Jylland som mejerist Esper Andersen
i Jebjerg og distriktslægeparret i Sjørup,
Johanne og Sigurd Rambusch.
I Jebjerg udfoldede han sig rigtigt.
Her skrev han blandt andet Missionen og dens Hovdinge i 1897 og Vredens Børn i 1904,
der satte sindene i kog over hele Danmark.
Ikke mindre
end 1000 artikler blev det til.
De fleste kritiserede Aakjær,
men mange fik øje på de elendige forhold,
tyendet levede under.

I 1907
nedsattes en tyendekommission med blandt andet Peter Sabroe,
der skulle se på forholdene.
Tyendeloven blev ophævet i 1921.

I 1902 mødte Aakjær den unge jyske pige Nanna Krogh.
De forelskede sig straks i hinanden.
da Aakjær ikke havde orden i sine skilsmissepapirer,
kunne han først blive gift med Nanna Aakjær 25. april 1907.
Straks efter flyttede parret ind
på den nybyggede gård Jenle i Salling 12 km nord for Skive.
Nanna Aakjær var først uddannet snedker og derefter billedskærer.
De fik barnene=børnene Solveig Aakjær og Esben Aakjær.

across	down
1 - (sub) strid; uenighed	2 - (sub) opstand; revolte; affekt; bevægelse; emotion; ophidselse; sindsbevægelse; sindsoprør; sindsrørelse
4 - (sub) binding; forbindelse; føling; kontakt; nærkontakt; relation; slægtskab; tilknytning	3 - (sub) tjenestefolk
5 - (sub) offensiv; attack; aggression; anfald; anløb; attentat; felttog; fremstød; indfald; indhug; invasion; overfald; raid	4 - (sub) tugthus; brummen; arrest; arresthus; detention; fangelejr; spjæld (daglig tale); varetægtsarrest
7 - (sub) forelæsning; tale; undervisning	6 - (verb) hakke; ane; efterkommer; familie; forfader; kaste; klan; ophav; pårørende; race; slægt
9 - (sub) leder; novelle; roman; rune; skrift; tekst; afhandling; atelier; disputats; dissertation; ekskurs; essay	7 - (sub) i betragtning af; betingelser; kår; levevilkår; livsforhold; vilkår; affinitet; anknytning; association; berøring; binding; forbindelse; føling; kontakt; nærkontakt; rapport; relation; sammenhæng; slægtskab; tilknytning; affære; anliggende; historie; kasus; kop te; redelighed; sag
10 - (verb) move sig; bevæge; dislocere; forflytte; forlægge; move; omflytte; omplacere; omplante; røre; transplantere	8 - (sub) omvæltning
11 - (verb) eksistere; være til; blæse; puste; trække vejret; ånde	12 - (sub) mentalitet; væsen; gemyt; ego; jeg; selv
13 - (verb) bedømme; sige på; afrøfle; anmelde; bebrejde; dadle; fordømme; irrettesætte; klandre; misbillige; påtale; recensere	14 - (adj) ussel; kummerlig; sølle; dårlig; skidt; sløj; svag; syg; utilpas; gudsjammerlig; jammerlig; miserabel; stakkels; ynkelig; ynkværdig

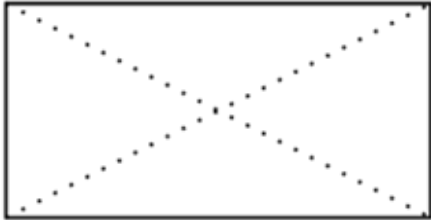
Forskellige slags firkanter

I modsætning til cirklen og ellipsen består en firkant af ikke buede streger.

At skelne de mange firkantede konstruktioner kan virke uoverskueligt, men du skal kigge på deres sider, vinkler og diagonaler:

rektangel

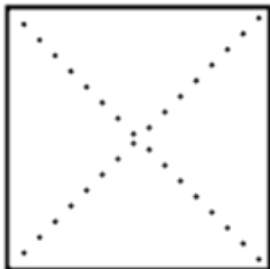
I et rektangel gælder der at ...

De fire vinkler er rette.

Siderne er parvis parallelle.

Diagonalerne krydser i dens midtpunkt.

kvadrat

I et kvadrat gælder der at ...

De fire vinkler er rette.

Alle sider er lige lange.

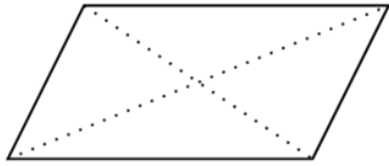
Siderne er parvis parallelle.

Diagonalerne krydser i dens midtpunkt.

Diagonalerne er vinkelrette på hinanden.

Det er værd at bemærke at et kvadrat faktisk er et specialtilfælde af *rektanglet*.

parallelogram

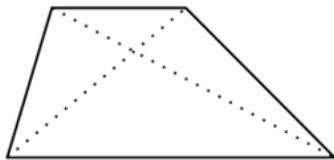
I et parallelogram gælder der at ...

Summen af to nabovinkler er 180°

Siderne er parvis parallelle.

Diagonalerne krydser i dens midtpunkt.

trapez

I en trapez gælder det, at ...

Kun ét par af siderne er parallelle

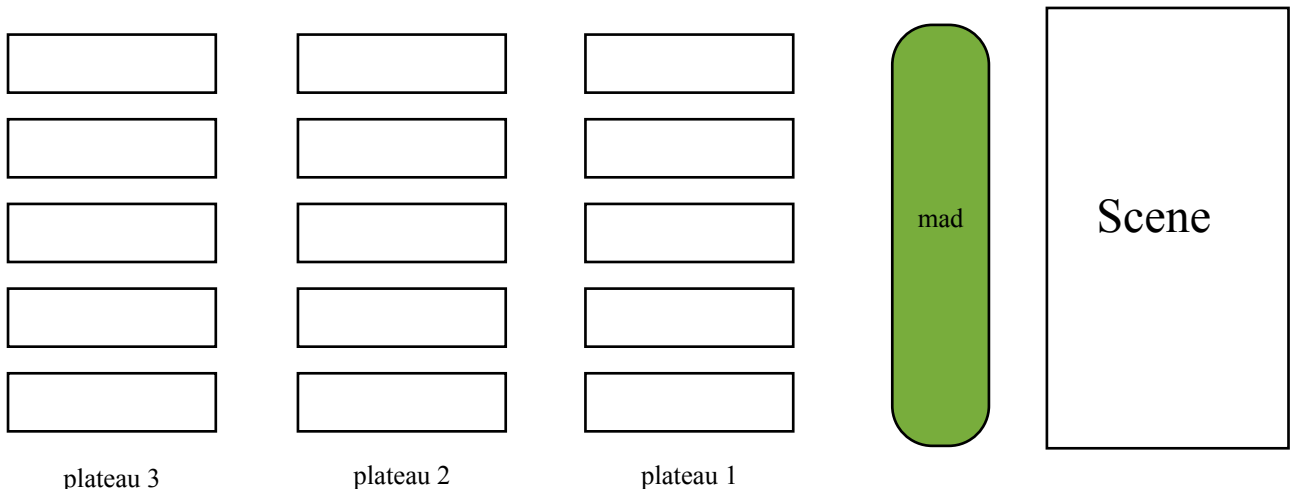
Der findes også ligebenede trapezer hvor de to ikke-parallelle sider er lige lange. Hvis det var de to parallelle sider, der var lige lange, så vil de to andre sider også blive parallelle og vi ville ende med et rektangel eller et parallelogram.

Opgave:

Lav en nøjagtig tegning af *bordopstillingen* til julefrokosten i Kildens teatersal. Sæt numre på bordene så I let kan huske hvert bord (find et system).

Du kan bruge ternet papir, eller du kan lave den på en computer i f.eks. *GeoGebra*

Skitse:

Krydsord 2

Læs nedenstående og løs krydsorden:

Forskellige slags firkanter

I modsætning til cirklen og ellipsen består en firkant af ikke buede streger.

At skelne de mange firkantede konstruktioner kan virke uoverskueligt, men du skal kigge på deres sider, vinkler og diagonaler:

I et rektangel gælder der at ...

De fire vinkler er rette.

Siderne er parvis parallelle.

Diagonalerne krydser i dens midtpunkt.

substantiv = navneord

verbum = udsagnsord

adjektiv = tillægsord

adverbium = biord

Forskellige slags firekanter=firkanter

I modsætning til cirklen & ellipsen består en firkant af ikke buede streger.

At skelne de mange firkantede konstruktioner kan virke uoverskueligt, men du skal kigge på deres sider, vinkler & diagonaler:

I et rektangel gælder der at ...

De fire vinkler er rette.

Alle sider er lige lange.

Siderne er parvis parallelle.

Diagonalerne krydser i dens midtpunkt.

Diagonalerne er vinkelrette på hinanden.

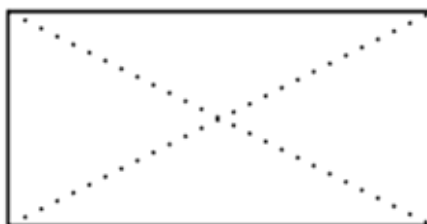
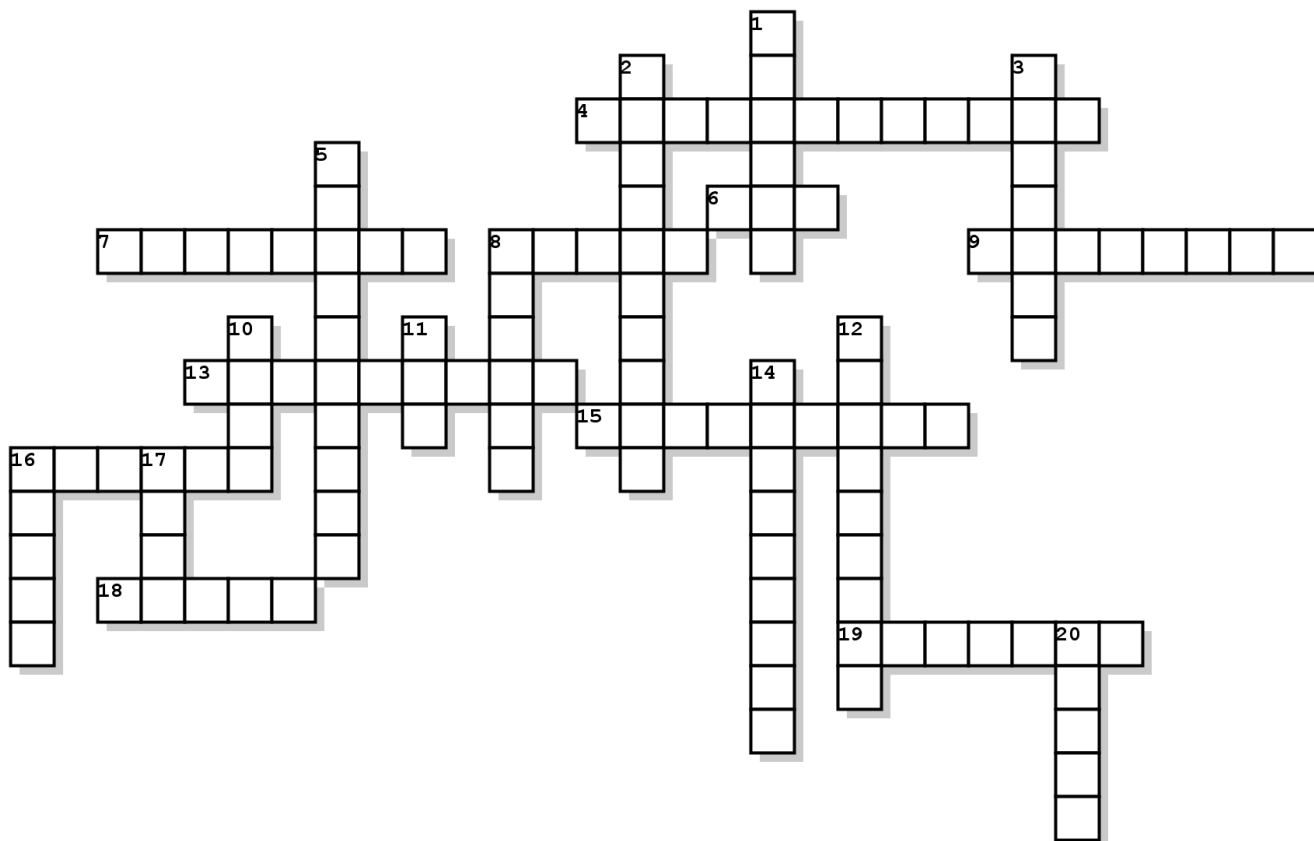

Alle krydsord findes i teksten, men skal indsættes i ordbogsformen.

Name: _____

Date: _____

Rektanglet

Across

- 4 (adj) bundløs; endeløs; evig; grænseløs
- 6 (sub) rank; stovt; strunk
- 7 (pron) hverandre
- 8 (verb) fungere; agere; funktionere;
- 9 (adj) samtidig; simultan; synkron; sideløbende
- 13 (sub) centrum; midte; center; fokus
- 15 (adj) perpendicular
- 16 (verb) sondre; differentiere; distingvere
- 18 (verb) eksistere; bære; drøje; holde; vare
- 19 (sub) oval

Down

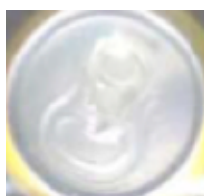
- 1 (sub) kreds; ellipse; oval; rund; krans; ring; rundkreds
- 2 (adj) alsidig; mangfoldig; varieret
- 3 (sub) kvadrat; rektangel; rombe; rude; tern; tetragon
- 5 (sub) modpol; adversativ; imod; versus
- 8 (sub) hjørne; krog; approach; betragtningsmåde; synsmåde; tilgang
- 10 (sub) aspekt; attribut; egenskab; karakteregenskab; karaktertræk; kendetegn; kompetence; fløj; kant; rabat; æg
- 11 (verb) krumme; hvælve
- 12 (adj) unuanceret; todimensional; ensidig; kredsformet
- 14 (sub) firkant; kvadrat; rude; tern; tetragon
- 16 (sub) art; type; biform; egenart; særart; særform; variant; variation
- 17 (sub) ens; jævnbyrdig; jævn
- 20 (sub) linje; distinktion; stribe; strimmel; akse

Et rektangel er en slags firkant

Tegn et kvadrat på billedet nedenunder, så det indrammer 9 dåser !

Denne dåse er set fra oven. Tegn tre dåser set fra en anden synsvinkel!

Nedenstående to figurer (rektangel og kvadrat) har lige stort areal.

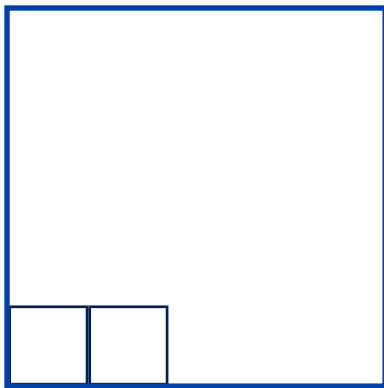
Mål omkredsen:

rektangel

_____ mm

kvadrat

_____ mm

Hvis figurerne er dannet af sammensatte borde

Hvilket en af de to figurer kan have flest siddende gæster omkring ?

Det kan _____

Nedenfor er et kvadratisk bord. Sæt 16 borde sammen så der kan være flest gæster omkring!

Verbal-led (udsagns-led)

Verbal-led udtrykker en handling, og du kan sætte ”jeg” eller ”den” foran verbet.

Opgave:

Den følgende tekst er skrevet i nutid. Find alle verber (udsagnsord) i nutid, og skriv dem i datid. (Firkantens Boldklub eksisterer nemlig ikke længere.)

eks.: Firkantens Boldklub var en dansk fodboldklub,

Firkantens Boldklub **er** en dansk fodboldklub hjemmehørende i København, som blev stiftet i 1977. Klubhuset befinder sig på Blågårds Plads på Nørrebro, mens klubbens hjemmebanekampe og træning afvikles på Ryparkens Idrætsanlæg på Ydre Østerbro. Klubbens bedste hold spillede i 2012-13-sæsonen i Serie 1 (KBU) under local-unionen Københavns Boldspil-Union.

Klubbens primære opgave er at tilbyde ungdommen på Nørrebro muligheder for at dyrke fodbold. Tidligere har foreningen også haft andre idrætsgrene såsom badminton, volleyball og basketball på programmet. Indtil 1995 afholdt foreningen hvert år endvidere en sommerlejr, hvor man fokuserede på at forene sport, spil og fritid for de deltagende unge og voksne.

Cirkel-diagram lagkage-diagram over forskellige demens-sygdomme

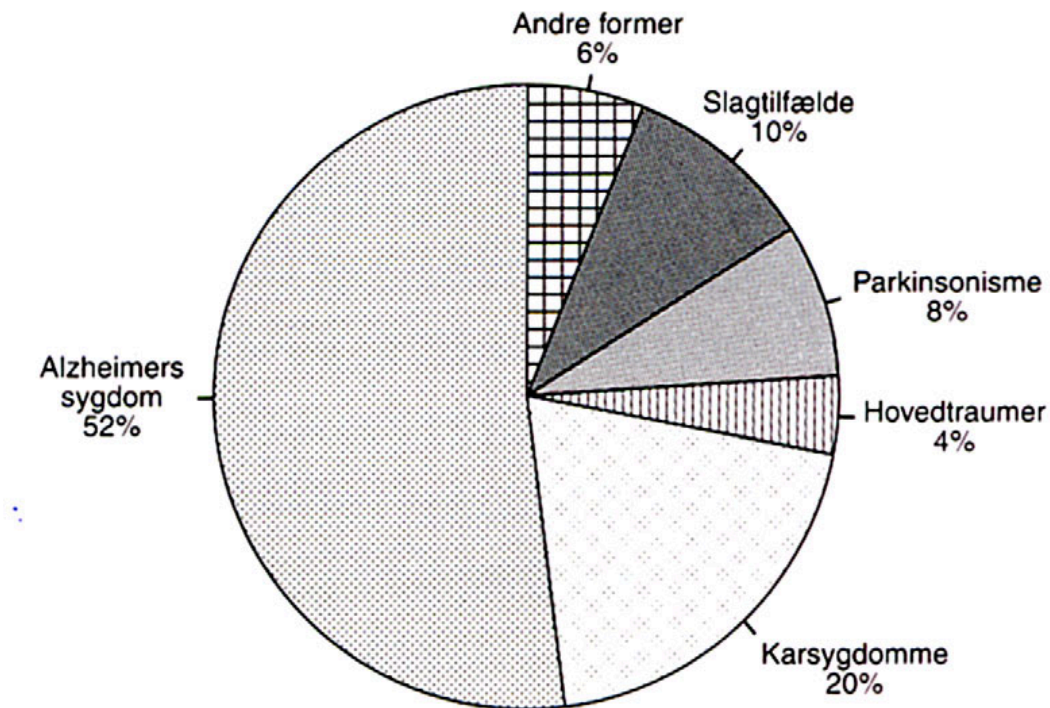
Demenssygdomme i Danmark

Opgave:

Skriv med få ord, hvad figuren viser om forskellige demenssygdomme.

Kilde: Alzheimerforskning. Alzheimerforeningen, 1999.

Stort begyndelsesbogstav

En grundig gennemgang af store og små bogstaver findes i ”Retskrivningsordbogen, § 11-14.

Regler

Stort begyndelsesbogstav bruges:

- når du indleder en tekst
- efter punktum (.), udråbstegn (!) og spørgsmålstegn (?) – og kolon (:)

Regler

Stort begyndelsesbogstav bruges ved egennavne, når det drejer sig om personer:

1. Personer
2. Steder
3. Firmaer og institutioner
4. Bygninger
5. Titler

1. Personer

Personernes navne (fornavne, efternavne, kælenavne, øgenavne osv.) skrives med stort. Se evt. Retskrivningsordbogen § 12.3.

Fx: Gitte Berg Jensen, hunden hed Fido, han blev kaldt ”Rødspætten”

2. Steder

Geografiske områder(lande, gader, byer osv.) skrives med stort. Se evt. Retskrivningsordbogen § 12.5.

Fx: Danmark, Skolegade, Kolding, Ingerslevs Boulevard, Nordjylland

Bemærk: Sammensætninger med egenavne skrives med stort. Fx Nordatlanten, Feriedanmark. Se evt. § 12.10.

Vær opmærksom på at det hedder: **Danmark**, men **dansk, danskere, danskhed**

Stort begyndelsesbogstav

3. Firmaer og institutioner

Navne på foreninger, organisationer, politiske partier osv. Skrives med stort. Se, evt. § 12.7.

Fx: Vejle og omegns Sportsfiskerforening. NATO eller Nato, Socialdemokratiet

Første ord og alle betydningsbærende ord skrives som regel med stort.

Der er dog flere muligheder, fx kan Den gamle By, også skrives den Gamle By, Den gamle By, Den gamle by. Se, evt. § 12.2.

4. Bygninger

Se, evt. § 12.8.

Fx: Schackenborg, Risskov Kirke, Grædemuren

5. Titler

Se, evt. § 12.9.

Fx: Frøken Smillas fornemmelse for sne. Den store Badedag, Færdselsloven

Ved meget lange titler kan første ord skrives med stort og resten med lille – eller første ord og alle betydningsbærende ord skrives med stort

Husk dage, måneder og højtider skrives med lille bogstav.

Opgave

- Ret til stort bogstav

★ kører man op gennem jylland og langs med limfjorden mød løgstør, passerer man vitskøl kloster.

★ helt galt blev det, da eu offentliggjorde listen over de tilsætningsstoffer, der må anvendes i levnedsmidler. denne liste blev af danske forbrugere opfattet som et stort tilbageskridt. i danmark er vi nemlig langt fremme med at producere økologiske madvarer og mindske brugen af madsminke.

★ I tiden efter triumfen på de franske veje deltog han i etapeløbet danmark rundt.

-

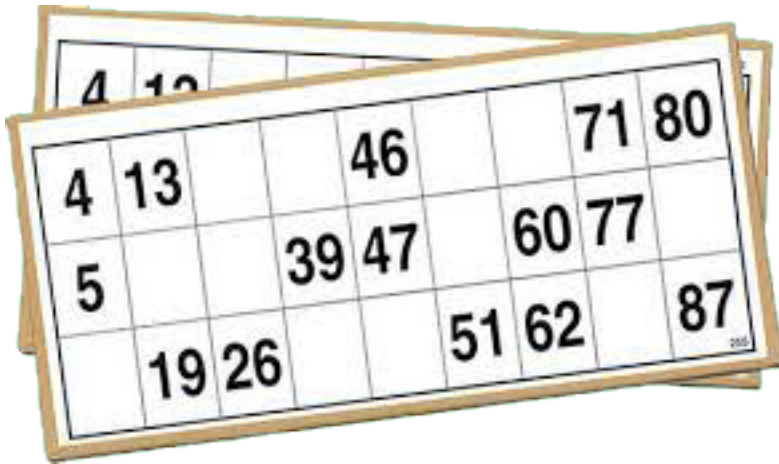

-

Bingo eller banko

Vi regner med at der ca. er 100 gæster som vil spille banko

Vi spiller et spil. Der er præmie for 1 række, 2 rækker og hele pladen.

Hver spiller har en plade.

Hvor stor er sandsynligheden/chancen for at en gæst får **banko** på 1. række ? _____

Hvor stor er sandsynligheden/chancen for at en gæst får **banko** på 2 rækker ? _____

Hvor stor er sandsynligheden/chancen for at en gæst får **banko** på hele pladen ? _____

Hvor stor er sandsynligheden/chancen for at en gæst får en **præmie i banko** ? _____

Sandsynlighed er noget abstrakt noget.
Sandsynlighed kan beskrives som:
1 til 3
1:3
1/3
33,33 %

Hvis der kun er **50** som vil spille banko hvad er sandsynligheden da for at få en præmie i **banko**?

% betyder 1/100

Ekstra-opgave: Lav oversigt over sandsynlighederne i terninger, og 1x2 i sport!

Bingo eller banko - udtale

Det er vigtigt at man siger et tal tydeligt når man *råber tal op* til banko - og der er desuden et par tal som kan forveksles:

Tallet 49 (niogfyrre) kan forveksles med 44 (fireogfyrre), man kan derfor vælge at sige niogfyrre og gentage med “**nineogfyrre**”.

Det samme gælder andre tal som starter med “ni” (29, 39, 59, 69)

Vær tydelig!

Du kan træne din udtale med mobiltelefonen med programmerne “Switch” (Android) eller “Siris” (Apple)

Opgave

Sig blot f.eks. nedenstående tal - så skulle telefonen/tabletten/computeren gerne skrive det rigtige tal:

elleve 11 tolv 12 tretten 13 fjorten 14 femten 15 seksten 16 sytten 17
enogtyve 21 enogtyve 22 treogtyve 23
otteogfirs 88 niogfirs 89 **GAMLE OLE** (90)

Opgave

Hvad hedder tallene?

FIND SYSTEMET OG UDFYLD DE TOMME FELTER

tal (num)	dansk	svensk	engelsk (-)	esperanto
21	enogtyve	tjugoen/et	twenty-one	dudek uno
27		tjugosju		dudek sep
33		trettiotre		tridek tri
34	fireogtredive			
38	otteogtredive	trettioåtta	thirty-eight	
45		fyrtiofem		kvardek kvin
47				
48				kvardek ok
69				naŭ kaj sesdek
74		sjuttiofyra		
77				
88	otteogfirs (otteOGfirsindsTyve)			

Krydsord 3

Naturen er den bedste stress-medicin

Naturforsker Simon Høegmark opfordrer os til at sætte tempoet ned og bruge naturen mere aktivt i helbredelse og restitution

Der sker fejl, når vi stresser, siger han

Er tempoet vedvarende for højt, gavner det både helbred og effektivitet at sætte farten ned for at undgå de mange fejl, misforståelser og sygdomme, der opstår, når mennesker vedvarende har for travlt og får stress, fordi de ikke holder pauser nok.

– Når folk, der lever i et hamsterhjul på arbejdspladsen eller privat i stedet for at nyde livet, sendes ud i naturen, forebygger man, at de går ned med stress eller bliver ineffektive.

– Det er derfor god økonomi at sanse og bruge naturen som restitution, siger Simon Høegmark.

Kilde: <https://www.naturli.dk/artikel/naturen-er-den-bedste-stress-medicin/>

Naturen er den godste=bedste stressmedicin

Naturforsker Simon Høegmark opfordrer os til at sætte tempoet ned og bruge naturen mere aktivt i helbredelse & restitution

Der sker fejl, når vi stresser, siger han

Er tempoet vedvarende for højt, gavner det både helbred & effektivitet at sætte farten ned for at undgå de mange fejl, misforståelser & sygdomme, der opstår, når mennesker vedvarende har for travlt og får stress, fordi de ikke holder pauser nok.

- Når folk, der lever i et hamsterhjul på arbejdspladsen eller privat i stedet for at nyde livet, sendes ud i naturen, forebygger man, at de går ned med stress eller bliver ineffektive.
- Det er derfor god økonomi at sanse og bruge naturen som restitution, siger Simon Høegmark.

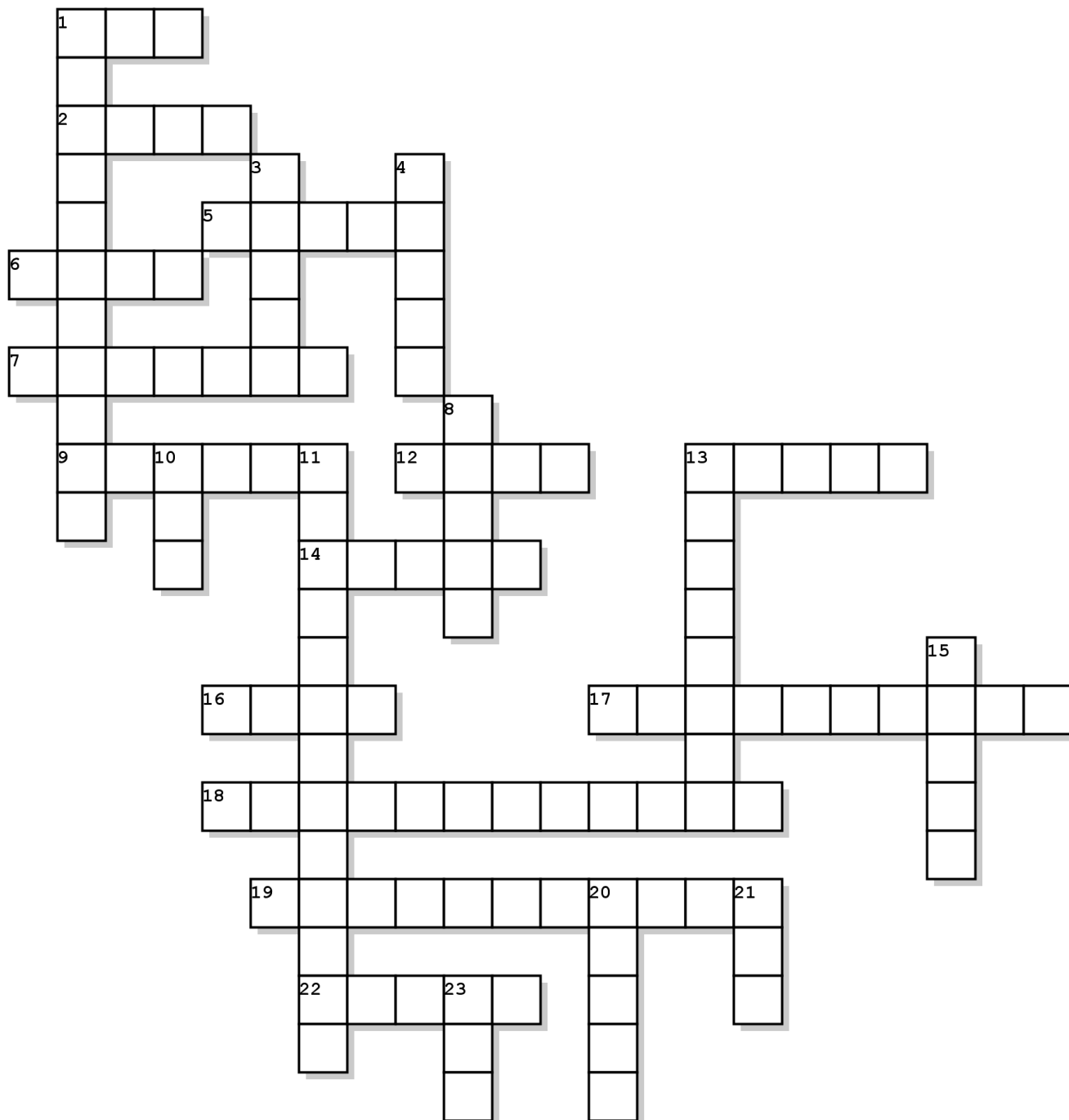

Krydsord (indsæt ordet i grundformen)

Name: _____

Date: _____

Naturen som stress-medicin

Across:

- 1 - (adj) aflang; lang; stor
- 2 - (verb) eksistere; være til; blæse; puste; trække vejret; ånde
- 5 - (sub) ophold; afbrud; afbrydelse; hvil; mellemakt; slip; standby; standsning; stop
- 6 - (sub) brist; defekt; hul; mangel; mangelfuld; minus; skavank; bommert; brøler; fadæse
- 7 - (sub) befindende; helsen; livskvalitet; sundhed; sundhedstilstand; velvære; vigør
- 9 - (sub) lidelse; syge; svaghed; dårligdom; epidemi; ildebefindende; onde
- 12 - (sub) befolkning; man
- 13 - (verb) fremkomme; komme i stand
- 14 - (verb) tilstille; poste; transmittere; donere; forære; give; overdrage
- 16 - (sub) hastighed; tempo; hast; turbo
- 17 - (adj) stedsevarende; altid; evig; evindelig; fortsat; i et væk; kontinuerlig; stadigvæk; uafbrudt; varig
- 18 - (sub) naturvidenskabsmand
- 19 - (sub) genoprettelse
- 22 - (verb) fornemme; percipere; opfatte; mærke; føle

Down:

- 1 - (sub) restitution
- 3 - (verb) fremme; hjælpe; berige; nytte; tjene
- 4 - (sub) fart; hastighed; hast; turbo
- 8 - (verb) standse; stoppe; slutte; bestå; bære; indbefatte; indeholde; kapere
- 10 - (adj) fed; fin; fordelagtig; formålstjenlig; gavnlig; gunstig; indbringende; lukrativ; lønnende; lønsom
- 11 - (sub) forvikling; fejltolkning; misfortolkning; misopfattelse; vildfarelse
- 13 - (verb) tilskynde; bede; byde; indbyde; invitere; aktivere; animere; anspore; incitere; opildne; opmuntre; overtale
- 15 - (verb) vige udenom; komme udenom
- 20 - (adj) aktiv; flittig; foretagsom; ihærdig; stræbsom; befærdet; trafikeret; forjaget; stresset
- 21 - (adv) tilstrækkelig
- 23 - (verb) hænde; indtræffe; forekomme; træffe

Fra **verbum** til **adjektiv** - 1

Man kan gøre et verbum til et adjektiv ved at sætte et *suffiks* efter ordet.

De mest brugte suffikser (afledninger) til adjektiver er: **som, lig, ig, bar, ende**

Eks. 1: En person som er lig det som han/hun mærker er mærkelig

Eks. 2: En pandekage som er klar til at blive vendt er vendbar

verbum = udsagnsord **adjektiv** = tillægsord

Hvis man ofte **glemmer** noget, så er man _____

Hvis man har mange tanker og **tænker** meget over noget, så er man _____

Hvis man **normaliserer** noget, så vil man gøre det _____

Hvis man ikke følger en **norm**, så er der måske én som siger at man er _____ substantiv **til adjektiv**

Hvis man er god til eller godt kan lide at **hjælpe** andre, så er man _____

Hvis man godt kan lide at **snakke** eller tale, så er man _____

Hvis en ting er god at **bruge**, så er den meget _____

Hvis et råd kan **bruges** og er godt til situationen, så er det meget _____

Hvis man har svært ved at **beslutte** sig (har svært ved at tage en beslutning), så er man _____

Hvis en film **fantaserer** meget (burger meget fantasi), så er den meget _____

Hvis en person hurtigt **dømmer** et andet menneske, så er han/hun meget _____

Nogle er dog lidt kringlede og bliver til et adjektiv via et substantiv:

Hvis en person gerne vil **sove** er han/hun sikkert _____

og så kan man jo altid bruge tillægsform til at gøre et verbum til et adjektiv ...

Hvis konen **stresser** ham, så bliver han _____, og så er de begge _____.

PS: Noget tyder på at stress øger risikoen for demens, fordi stress nedsætter immunforsvaret.

Fra **verbum** (eller **substantiv**) til **adjektiv** - 2

Opgave:

Hvor mange ord kan du huske som ender på bar (suffikset **–bar**)?

Eks: **brugbar**

(se nedenstående billede)

Ord som ender på –bar:

En bardame arbejder i en bar.

En bar dame arbejder (almindeligvis) **ikke** i en bar !

Et diagram er en bar på engelsk:

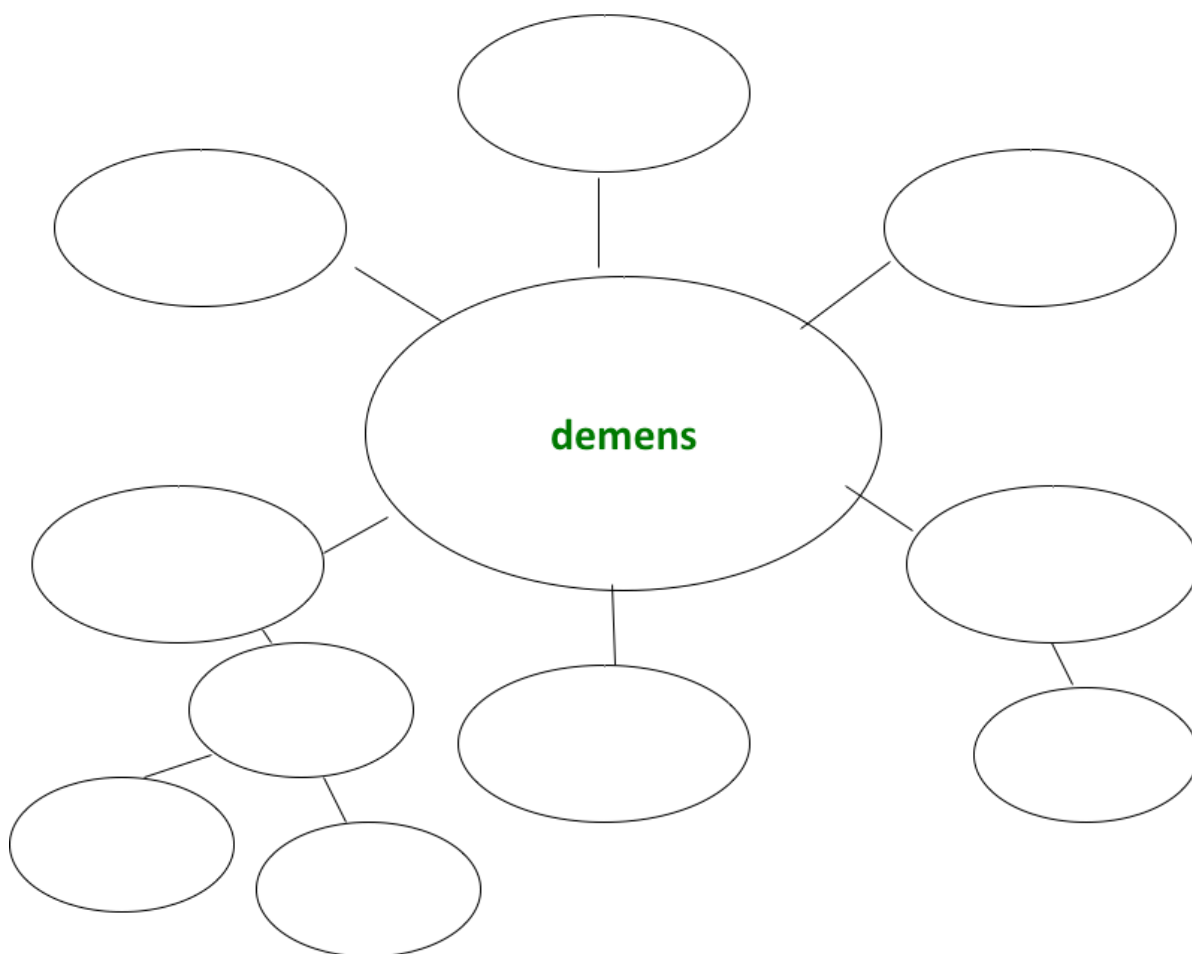
Læsestrategi - før læsning

Du skal nu læse en tekst om *demens*, men først skal du tænke ...

Opgave

- gå sammen 2 x 2 og drøft, hvad I ved i forvejen om *demens*
- skriv stikord i et nedenstående mindmap

Læsestrategi - før læsning

Det er en god idé at tænke over, hvad man gerne vil have ud af at læse en tekst.

Det er lettere at finde noget, når man ved hvad man leder efter!

Stil spørgsmål med: Hvad, hvordan, hvornår og hvorfor ?

VØL-modellen

Opgave

- Noterer alt, hvad du ved af betydning for emnet, i venstre kolonne (V).
- Skriv spørgsmål du gerne vil have svar på i teksten, i midterste kolonne (Ø).
- Læs teksten og noter i den højre kolonne (L), hvad du har lært af at læse teksten, og om du fik svar på dine spørgsmål.

Ved	Ønsker	Lært
Hvad ved jeg om emnet?	Hvad ønsker jeg at vide om emnet? • Hvad er demens?	Hvad lærte jeg?

Symptomer på demens?

1) Man glemmer

Man glemmer og har brug for at spørge om de samme ting flere gange.

Det er normalt at have brug for huskesedler eller glemme en aftale for senere komme i tanke om det. Det er ikke normalt at spørge om det samme flere gange eller at glemme noget, man lige har lært.

2) Har svært ved at udføre kendte opgaver

Man har problemer med at udføre opgaver, selv om man har udført dem mange gange før.

Det er normalt at skulle have hjælp til at indstille fjernsynet. Det er ikke normalt at have problemer med at følge en opskrift, man er vant til at bruge.

3) Har svært ved at finde det rette ord

Man går i stå midt i en samtale og glemmer, hvad man er i gang med at sige. Man bruger forkerte ord i en sammenhæng, så det ikke giver mening.

Det er normalt ikke at kunne finde det rette ord ind imellem. Det er ikke normalt at gå i stå midt i en samtale uden at ane, hvordan man kommer videre eller at kalde tingene noget helt forkert. Fx at sige "viserklokke" i stedet for "ur".

4) Bliver forvirret omkring tid og sted

Man glemmer, hvor man er, hvor man kom fra, eller hvor man skal hen.

Det er normalt at komme i tvivl om, hvilken ugedag det er. Det er ikke normalt ikke at vide, om det er forår eller efterår eller at glemme, hvor man er, og hvordan man kom derhen.

5) Har svækket dømmekraft

Man træffer beslutninger, der er uhensigtsmæssige, uovervejede eller ulogiske.

Det er normalt at træffe en dårlig beslutning af og til. Det er ikke normalt at tage sandaler på om vinteren eller gentagne gange lade sig overtale til at købe ting, man åbenlyst ikke har brug for eller penge til.

6) Har problemer med at tænke abstrakt

Man misforstår talemåder og ordsprog og tager dem bogstaveligt.

Det er normalt at have lidt svært ved at forstå en talemåde eller ordsprog som fx "det er som at slå i en dyne". Det er ikke normalt at tro, at musene bogstaveligt talt danser på bordet, når katten er ude.

7) Har svært ved at finde ting

Man lægger sine ting mystiske steder og kan ikke finde dem igen.

Det er normalt at glemme, hvor man har lagt fjernbetjeningen. Det er ikke normalt at lægge brillerne i køleskabet eller anklage andre for at stjæle de ting, man ikke kan finde.

8) Humør og adfærd forandrer sig

Humøret skifter mere, end det plejer. Det samme gør adfærden.

Det er normalt at have en dårlig dag eller blive irriteret, når ens vaner bliver brudt. Det er ikke normalt at tabe fatningen, blive mistænksom, bange, vred eller forvirret uden nogen oplagt grund.

9) Personligheden ændrer sig

Man siger, hvad man tænker uden filter og tager ikke hensyn til andre menneskers følelser.

Det er normalt at ændre holdning over tid og kunne sige undskyld, hvis man er gået over stregen. Det er ikke normalt at være hensynsløs overfor andre ved at sige alt, hvad man tænker.

10) Man tager ikke initiativ

Man holder op med at gå til sine vanlige fritidsinteresser. Man ser venner og familie mindre og trækker sig væk fra mennesker, man plejer at omgås.

Det er normalt, at man nogle gange ikke orker arbejdet, familien og sociale forpligtelser. Det er ikke normalt ofte at trække sig fra fritidsaktiviteter, sociale sammenkomster eller sport, som man ellers plejer at dyrke.

Kilde: "10 advarselstegn ved demens", Nationalt Videnscenter for Demens

Siden sidst

Opgave

- gå sammen to og to
- lav en liste over nye ord / begreber som I har lært siden sidst

[illegible]

Fra substantiv/verbum til adjektiv

Man kan også gøre et substantiv til et adjektiv ved at sætte et *suffiks* efter ordet

De mest brugte suffikser (afledninger) til adjektiver er **som, lig, ig, bar, isk og ende**

substantiv = navneord

verbum = udsagnsord

adjektiv = tillægsord

eks: *Hans ven er meget venlig*

Det er hans kæreste derimod ikke ! :-)

1. De nye forklæder er faktisk meget _____.
2. Hun overvejede og **tænkte**. Hun så meget _____ ud.
3. Teksten står godt og er nem at **læse**. Teksten er meget _____ og _____.
4. Det var **sommer**, og han var klædt meget _____.
5. Hendes **majestæt** Dronning Margrethe er **dronning** og virker meget _____ og _____.
6. Myggene **plagede** meget den sommer. De var meget _____.
7. Det er ikke et stort **rum**, men alligevel virker det meget _____.
8. Hun var meget _____. Jeg følte hendes ord som et **spyd** i hjertet.
9. Det råd kunne han godt **bruge**. Han syntes at det var meget _____.
10. Influenzaen **smittede** mange den vinter. Den var meget _____.
11. Stativet er meget stabilt og **holder** længe. Det virker meget _____.
12. Endelig mærkede hun **lykken**. Hun var bare så _____.
13. Han **sover** ikke så godt og er derfor meget _____.
14. Han mærkede sorgen som en stor **smerte** og **sov** dårligt. Han var _____ om natten og sorgen var _____.
15. Brune kartofler er **brune** eller har i hvert fald et _____ skær.
16. Appelsinerne var lidt **sure**, så derfor blev marmeladen en anelse _____.

Fra **verbum** til **substantiv** 1

Man kan også gøre et verbum (eller adjektiv) til et substantiv ved at sætte et *suffiks* efter ordet.

De mest brugte suffikser (afledninger) til substantiver er:

else, hed, skab og de to kinesere **ing** og **ning**

verbum og **verber** = udsagnsord

substantiv = navneord

*Eks: Jeg føler mig ikke så godt tilpas. Jeg har en **følelse** af utilpashed.*

*Sagen kom til at dreje sig om økonomi. Sagen tog en økonomisk **drejning**.*

17. Hun er god til at **regne** i hovedet. Hun er god til hoved_____.
18. Bogen **slutter** på en god måde. Det er en god _____.
19. Det er min _____ at nogle katte ikke **fatter** ret meget.
20. Han **dribblede** uden om tre spillere og **scorede**. Det var først flotte _____ og så en flot _____.
21. Hun blev **skuffet** over at Brøndby ikke vandt. Det var en stor _____.
22. Hun **ror** i en roklub. Hun går til _____.
23. Lystfiskeren **overdrev** med fiskens størrelse. At laksen var 70 cm var en stor _____.
24. Hun vil gerne lære at **svømme**. Derfor går hun til _____.
25. Tandlægen **fylgte** hullet i tanden, og det var en stor _____.
26. Han havde mange penge, så han **investerede** sine penge i værdipapirer. Det skulle vise sig at blive en dårlig _____. Firmaet gik konkurs.
27. Børnene kunne godt lide at **bevæge** sig hen over tovene på legepladsen, men det krævede mange svære _____.
28. Mange af husene var **ødelagt** efter skybruddet. Der var mange _____.
29. Mange landbrug **forurener**. Det giver en _____ af drikkevandet.
30. Børn elsker at få **læst** op af en god bog. De elsker _____.

31. Hvis nogle mennesker bliver **diskrimineret** på grund af sexualitet, race eller køn, så er det _____.
32. Personalet **skifter** skifter job hele tiden. Det er stor _____ på kontoret.
33. Hun **fremlægger** problemerne på en sober måde. Jeg kan godt lide hendes _____ af _____.
34. Det er vigtig at **vedligeholde** sin cykel. _____ af cyklen er vigtig.
35. De spillede et e-spil, hvor de **tilintetgjorde** fjenden. De vandt stort, og det blev en total _____.
36. Både børn og mange voksne bliver **mobbet**. _____ er et stort problem. Hvis bare de ville moppe skidtet væk i deres hjem i stedet for at mobbe andre.
37. Det var Steve Jobs som **opfandt** først I-Pod, og senere I-Phone og I-Pad. Det var hans _____.
38. Forlaget **oversatte** bogen dårligt. Det var en elendig _____.
39. Politiet **efterforsker** sangen, og deres _____ er meget grundig.
40. Michael Strunge **digtede** også om natten. Han var en stor digter, og han blev kendt for sine _____ og rytmen i sin _____.

Man kan også bruge -sion og -tion som suffiks. Det sker hvis det er et låneord fra et andet europæisk sprog.

De fleste er -tion hvis oprindelsen er entydigt engelsk, men -sion hvis oprindelsen er andet (formentlig fransk).

eks. Det hedder eksplosion, men station.

41. Vi diskuterede længe. Så det blev en lang _____.
42. Lægeren **opererede** blindtarmen væk. Det var ikke en **kompliceret** _____ (-tion og ikke -sion) og der var ingen _____.
43. Man skal **dokumentere** rigtig meget i dag. Alt kræver _____.
44. I sport skal spillerne **præstere** hele tiden. Og der er mange flotte _____.
45. I stykket skulle han **imitere** en kendt politiker. Det var en rigtig sjov _____.

Fra **verbum** til **substantiv 2** (**håndværker-ord**)

Nogle verber kan blive til et håndværkerfag ved at sætte **-er**, **-ør** eller **-aner** efter verbets rod.

*Eks: Hvis man bager brød bliver man til en **bager** hvis man gør det næsten hver dag.*

*Hvis man fejer en skorsten er man sandsynligvis en **skorstensfejer**.*

1. Han kan godt lide at samle på gamle ting. Han er en rigtig _____.
2. Hun kan godt lide at løbe, og hun er en god _____.
3. Han kan godt lide at gå, være i og spejde ud over landskabet. Han er en rigtig _____.
4. Ekspedienten sælger rigtig mange abonnementer. Han er en god _____.
5. Hun kommer fra Israel og er _____, men hendes mand kommer fra Haiti og er _____.
6. Golfkuglen trillede lige så stille hen og **puttede** sig i hullet. Det var en flot _____.
7. Hver **dag** går jeg ned i _____ og køber cola, smøger og slik.
8. Han kunne godt lide at jage damer da han var ung. Han var en rigtig skørte_____.
9. Hun er en rigtig _____ og _____. Hun laver svindel og fusk hele tiden.
10. Han tænker og spekulerer meget. Han har mange _____ og _____.
11. Manden kunne godt lide at **lokke** små børn med slik. Han var børne_____.
12. Manden er tyran. Han tyranniserer, dirigerer og udsteder hele tiden nye direktiver. Han er både _____ og _____. Når han kommer hjem kan han godt lide at lokke små børn med slik. Han er børne_____ i sin fritid.

Uha Uha

13. Mange fra FGU-Brøndby bruger den nye blog på Branchedansk.dk. Siten har mange _____.

Fra substantiv til verbum

Omvendt kan man også gøre nogle substantiver til verber ved at sætte **-er** eller **-ier** efter substantivets grundform:

Eks: Han er vikar. Hun **vikarierer** ved sygdom.

1. Han er **snedker** og elsker sit job. Han _____ fra morgen til sen aften.
2. Løberen gjorde en flot **figur**. Han _____ nu som nummer fem på ranglisten.
3. Manden _____ sig hver time, og han har en flot **frisure**.
4. De _____ hver sommer, for de elsker **camping**.
5. Hun har **jubilæum**. Hun _____ den 30. november.
6. Det kom som et **chok** da hun forlod mig. Jeg græd og var meget _____.
7. Vejret er steget to **grader**, og prognosen er derfor blevet op _____.
8. Jeg vil _____ bordet med en stor **juledekoration**.
9. Hendes første-**prioritet** er hendes familie. Hun _____ familien over alt andet.
10. Bilen har fået ny **accelerator**, så den _____ rigtig godt.
11. Hans opgave blev ikke _____. Der var ingen **accept**.
12. Grønne grøntsager som spidskål ses bliver **blanke** hvis de _____ es.
13. De var chokerede og udsendte en **appel**. De _____ til højesteret.
14. Maden skal have en tilpas **dosis** salt. Det er uhyre vigtigt at _____ rigtigt.
15. Fuglens fjerdragt _____ fuglen, og fungerer mest som **camouflage**.
16. I matematikken deler man opgaven op i mellemregninger og **moduler**. Man starter med at tænke og at _____ opgaven.

Opgave i læseteknik

Vejledning

Læs teksten, og sæt en streg under det ord i parentes, der passer i sammenhængen. Se eksemplet nedenfor.

Skovflåt

Eksempel:

En skovflåt er en lille, blodsugende mide. [Den / Det / De / Dette] kaldes ofte fejlagtigt en [tæge / tægen / tæger / tægerne]; men der er grund til at skelne, da en tæge er et insekt, som ikke gør mennesker noget.

Man kan [kend / kende / kender / kendt] forskel på de to ved at tælle deres ben. En tæge ligner en bille og har seks ben, [lige som / mens / sådan som / før] en flåt har otte og mere ligner en meget lille [edderkop / edderkoppen / edderkopper / edderkopperne]. Flåten lever af at suge blod fra større dyr som hjorte og ræve; men [den / det / dette / de] kan også sætte sig på mennesker.

Skovflåten sidder i toppen af højt græs og lignende og venter på, at en potentiel vært skal gå forbi. Får du en skovflåt på [mig / dig / sig / dem], vil den typisk vandre til et varmt, fugtigt og [mørk / mørke / mørkt / mørkest] sted på din krop, men den kan slå sig ned alle vegne.

Når skovflåten har fundet et passende sted på din [krop / kroppen / kroppens / kroppe], bider den sig fast og giver sig til at suge blod. Man mærker normalt ikke noget bid, ligesom det normalt ikke generer eller bemærkes, at flåten hænger på. Man opdager typisk først flåten, når man får øje på den. Efter nogle [dag / dagen / dage / dagene], når flåten har fået blod nok, falder den af af sig selv.

I langt de [mange / flere / flest / fleste] tilfælde er det ikke [farlig / farligt / farlige / farligere]. Der opstår kun sygdom ved cirka 2 procent af alle flåtbid. Nogle flåter kan dog være bærere af en lille bakterie, *Borrelia burgdorferi*, som via flåtens bid kan blive [overføre / overfører / overførte / overført] til mennesker, der derved risikerer at udvikle sygdommen borreliose, også kaldet borrelia.

Visse flåter kan desuden være bærere af et virus, der kan give sygdommen TBE. I Danmark har det traditionelt kun været på Bornholm, man har [behov / behøve / behøvede / behøvet] at frygte denne sygdom, [og / eller / men / så] der har i de senere år været rapporteret om tilfælde andre steder i Danmark også.

Hvorfor er det vigtigt at fjerne skovflåten?

Når man har en skovflåt siddende på kroppen, vil den ofte ikke genere eller gøre ondt. Men det er vigtigt at [fjern / fjerne / fjerner / fjernede] den, fordi en del af [den / det / de / dem] som nævnt er bærere af en bakterie, der kan give borreliose også kaldet Lymes sygdom, eller borrelia.

Sygdommen kan i værste fald [give / giver / gav / givet] hjernebetændelse og lammelser, sådan som det skete for politikeren Mimi Stilling Jakobsen. Hvis man fjerner skovflåten indenfor 24 [time / timen / timer / timerne], er risikoen, for at man får borreliose, dog minimal.

Hvis flåten er bærer af det virus, som giver TBE, hjælper det ikke noget at fjerne den, hvis den allerede har bidt sig fast. Men da der ofte går et stykke tid, før flåten finder et sted at suge blod, er det under alle omstændigheder en god ide at kigge sig selv og børnene grundigt efter, når man har været i skoven. Sørger man for at bruge [lang / langt / lange / længst] bukser og støvler, kan flåterne typisk børstes af, [da / når / hvis / fordi] man kommer hjem. Hvis man skal til et område, hvor TBE er udbredt, kan man blive vaccineret mod sygdommen. I Danmark anbefaler Statens Seruminstitut kun vaccination til mennesker, der bor eller opholder [dig / sig / dem / jer] jævnligt på Bornholm eller ved Tokkekøb Hegn ved Allerød, og som ofte færdes uden for stierne i skov og krat.

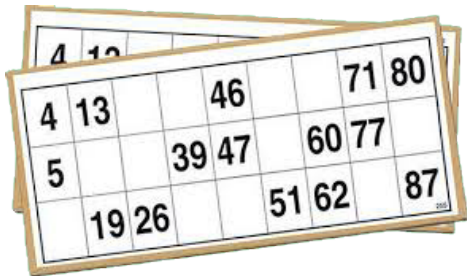
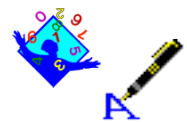
Kilde: www.netdoktor.dk – 6.10.2013 (Bearbejdet af UVM 2014)

fra FVU-læsning • trin 3.1 • opgavesæt A, 2014

Plakat og annonce til julefrokost

Vi skal have lavet en *flyer*, en *plakat* samt en *annonce* til Folkebladet som er lokalavisen for Vestegnen. Hvem kan lave den flotteste?

Hvem kan lave noget jule-

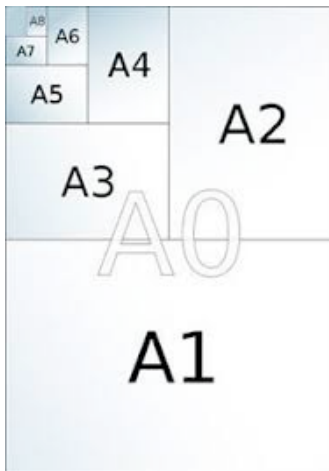

grafik?

Start med at lave *flyeren* i A4. Flyeren skal ligge Café Kilden. Andre forslag?

En flyer er lille plakat som man kan omdele

A1 er 594×841 mm. Vis ved et regnestykke at det passer at $A4 = 210 \times 297$ mm

Plakaten kan laves i **A3**. Hvad er målene på A3?

Lav en formel som viser hvordan du kommer frem til det?

Annoncen kan laves i **A8**. Hvad er målene på A8?

Lav en formel som viser hvordan du kommer frem til det?

Ekstra spørgsmål:

Hvor meget mindre er A1 på denne tegning end i virkeligheden?

Hvilket målestoks-forhold vises skitsen i?

Målestok er noget abstrakt noget.
Målestok kan beskrives som f.eks.:
1 til 3
1:3

Mange ældre og gangbesværede som er gæster i Kilden vil gerne på en tur med den nye City-ring. Arranger en tur for dem. Lav et opslag.

Cityringen er fjerde etape af [Københavns Metro](#). Anlægsloven blev vedtaget den 1. juni 2007, på baggrund af en aftale mellem regeringen, [Københavns Kommune](#) og [Frederiksberg Kommune](#) fra december 2005 samt et politisk forlig mellem [Venstre](#), [Det Konservative Folkeparti](#), [Dansk Folkeparti](#), [De Radikale](#), [Socialdemokraterne](#), som senere er blevet tiltrådt af [SF](#). Anlægsarbejdet blev påbegyndt i 2009. [Dronning Margrethe II](#) indviede søndag den [29. september](#) 2019 Cityringen, og linjen kunne samme dag benyttes af offentligheden.^[1]^[2]

Hele cityringen er etableret i [tunnel](#), i modsætning til [etape 1](#) og [2](#) som også har overjordiske strækninger, og [etape 3](#) som består af både tunnel, overgrundsbane og bane i terrænniveau. Umiddelbart forventes det, at designet af tunneller og tog bliver ligesom det eksisterende, dog vil der blive bygget flere [elevatore](#) på de kommende stationer.

Uffe Larsen/Cafe, Køkken, Landsbyen og Event /november 2019

Lav din egen udgave af

Jul - det' cool

MC Einar

*Det skete i de dage i november engang,
at de første kataloger satte hyggen i gang.
Det jul, det cool, det nu man hygger sig bedst.*

*Det er julebal i Nisseland, familiernes fest.
Med fornøjet glimt i øjet, trækker folk i vintertøjet,
til den årlige folkevandring op og ned af Strøjet.
Der bli'r handlet pakket ind, og der bli'r købt og solgt,
tøsne snot i næsen det er pissekoldt.
Det er vinter, man forventer vel lidt kulde og sne;
men det' er da klart at så'n en sag kommer bag på DSB.
Intet vrøvl har de forsvoret, det de helt sikker på;
men ved den første rim på sporet går møllen i stå.
Folk de tripper, skælder ud, ser på deres ure,
og sparker efter invalide, ynkelige duer.
Der er intet man kan gøre og de sure buschauffører,
gør det svært at praktisere julehumøret.
"Gå så tilbage, for helvede, " råber stodderen hæst.
Men det jul, det cool, det nu man hygger sig bedst.*

*Det jul, det cool, graner, lirekasser,
der er mænd, der sælger juletræer på alle åbne pladser.
12 bevægelige nisser og en sort mekanisk kat
i et vindue ud mod Strøjet trækker flere tusind watt.
Kulørte gave pakker i kulørte juleposer,
selv i Bilka, Irma og alle landets Brugser,
er der ægte julestemning og gratis brune kager,
der er hylder fyldt med hygge, der er hygge på lager,
og hos damerne i Illum kan man få det som man vil,
"Kontant eller på konto, hr.? Skal prisen dækkes til?"
De smiler og er flinke, mest til fruene i minker
og gi'r gode råd om alt fra sexet undertøj til sminker,
og vi andre fattig-røve, kan gå i Dalle Valle,
der er damerne så flinke, at de smiler pænt til alle.
Der er masser tøj i kasser, der helt sikker passer.
Det jul, det cool, graner, lirekasser.*

*Det jul, det cool, kig dig lidt omkring,
15.000 mennesker i Magazin.
De har våde lædersko, de har halstørklæder på,
og de har overfrakker, gave, pakker, masser de skal nå;
men de hygger sig selvfølgelig gør de det,
plastikstjerner, plastikgran og plastiksne.
Sætter stemning i systemer, det så nemt og nul problem,*

*og kød blot julestuens julesæt med fire fine cremer,
eller sukkerkrukker, pyntedukker, pænt mondænt og ganske smukt
og søde sæt proptrækker, glas og øloplukker ...
fra en skjult højtaler-installation:*

*"Et barn er født i Betlehem" i Hammond-orgelversion,
vi traditionsbundne folk i traditionernes land,
så vi hygger os li' så fint vi kan,
og særlig uundværlig det er Magazin.
Det jul, det cool kig dig lidt omkring.*

*Jul, det cool sikke tiden den går,
der er intet lavet om siden sidste år,
det de samme ting vi spiser, det de samme ting vi laver,
det de samme ting i TV, det de samme julegaver,
samme penge problemer det dyrt og hårdt,
udelukkende overtrukne kontokort.
Overflod og fråds med familie og med venner,
samvittigheden klares med en Ulandskalender.
Det er julefrokost tid traditionsspilleri,
sprutkørsel, utroskab og madsvineri,
vi har prøvet det før vi ved præsis hvad der sker,
slankekur i januar og alt det der,
det et slid; men der er lang tid til næste år.
Det jul, det cool sikke tiden den går.*

*Jeg drømmer om en hvid sandstrand,
med palmetræer og sommervej,
så vil jeg fejre julen ved swimmingpoolen
langt bort fra sne og juletræer*

Kilde: [Musixmatch](#)

Opgave i stavning

1. Han var lige ved at _____ over for rødt lys.
2. Der stod en høj _____ ude i haven.
3. Børnene synes, at deres far har en _____ indstilling.
4. Pigen var _____ og måtte blive hjemme.
5. Der manglede to _____ i den lokale skole.
6. Han var ikke før _____ på den slags problemer.
7. Manden kom _____ hen mod stoppestedet.
8. Drengen frøs så meget, at hans læber var _____.
9. Der var ingen _____ for det, han havde gjort.
10. Hun var meget træt af sine _____ pligter.
11. De krav, der stilles, er blevet _____ med årene.
12. Da han havde ordnet haven, _____ han terrassen.
13. Hun havde _____ alle sine penge, inden der var gået en uge.
14. Drengen havde _____ hul på sine bukser.
15. Jægerne havde skudt både _____ og fasaner.
16. Han havde en _____ af, at vejret ville ændre sig.
17. Han havde _____ alle venner og bekendte til festen.
18. Den nyansatte _____ ikke, hvad han gik ind til.
19. Der måtte en _____ til, før valget var afgjort.
20. Huset skulle kalkes _____, efter at det var blevet pudset.

[illegible]

Brug chatten her: Kom med gode forslag indenfor event, musik, teater eller udeliv !

Opgave i stavning

1. Han var lige ved at køre over for rødt lys.
2. Der stod en høj flagstang ude i haven.
3. Børnene synes, at deres far har en gammeldags indstilling.
4. Pigen var forkølet og måtte blive hjemme.
5. Der manglede to lærere i den lokale skole.
6. Han var ikke før stødt på den slags problemer.
7. Manden kom løbende hen mod stoppestedet.
8. Drengen frøs så meget, at hans læber var blålige.
9. Der var ingen undskyldning for det, han havde gjort.
10. Hun var meget træt af sine daglige pligter.
11. De krav, der stilles, er blevet hårdere med årene.
12. Da han havde ordnet haven, fejede han terrassen.
13. Hun havde brugt alle sine penge, inden der var gået en uge.
14. Drengen havde slidt hul på sine bukser.
15. Jægerne havde skudt både harer og fasaner.
16. Han havde en fornemmelse af, at vejret ville ændre sig.
17. Han havde indbudt alle venner og bekendte til festen.
18. Den nyansatte vidste ikke, hvad han gik ind til.
19. Der måtte en fintælling til, før valget var afgjort.
20. Huset skulle kalkes hvidt, efter at det var blevet pudset.